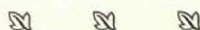

ver, dat ze het niet meer klaar spelen en dat ge na zonsondergang nog Teunisbloemen aantreft die zich niet uit hun windselen hebben kunnen bevrijden. Dat gaat zoo door tot de eerste nachtvorsten komen, dan hangen meteen de bloeitoppen krom en de plant gaat afsterven, zonder dat de bovenste bloemen het tot rijping van hun zaad hebben kunnen brengen. De onderste bloemen zijn echter wel klaar gekomen, want de Teunisbloemvruchten rijpen snel en vandaag 16 December, waren de sijsjes, die 11 December met het invallen van de eerste echte vorst in groot aantal kwamen opdagen, al weer druk bezig met de Teunisvruchten open te breken en er de rijpe zaden uit te pikken.

Laat ik nog even zeggen, dat dit jaar de doorschieters, de eerstejaarsbloeiers allemaal afkomstig waren van de Groote Teunisbloem. Meestal wordt die in bloei tot manshoog of zelfs hooger, de eerstejaarsbloeiers echter bleven beneden de meter. Maar juist daardoor hadden ze een heel fraaie gestalte, een sieraad voor elken tuin.

JAC. P. THIJSSSE.

SCHADELIJK GEDIERTE.

An den Ouden IJssel zat ik, een boek op de knieën en las niet. Las toch wel, las in het groote, interessante boek van de natuur. Op een steenworp afstand van de plaats waar ik zat, was neergestreken op een dorren wilgentak, dat kleine, fijne, blauwe ding, dat ijsvogeltje heet. Heb je het ook in de gaten, dacht ik; daar beneden, in een ondiep kreekje, veilig zich wanend voor de groote roovers in de diepte, wemelde het van kleine voren- en brasemkinderen. Op de doode wilgentwijg zat ijsvogeltje, doodstil, mij, die minstens even doodstil zat en verscholen was achter een klein boschje, niet ziende. Daar schoot het bliksemsnel het klare water in en toen het zich weer vertoonde, zag ik een vorentje in zijn sterken fellen snavel. Voor eigen consumptie? Neen, voor de kinderen thuis, in een holwoning, verder aan de rivier. Met een paar minuten was het terug, koos weer dezelfde plek, zat een wijle stil en plofte weer neer en weer en werd niet moede spijs te brengen aan de wachtende kinderen thuis. Op zoo korten afstand had ik het merkwaardige vogeltje nog nooit gezien en nog nooit zóó visschend met hartschtelijken ijver.

Het was een blauw veertje, dat ik zag, zoo fijn en zoo teer en ik dacht er met weemoed aan, dat dit heerlijke diertje niet altijd veilig is voor menschengeweld. Het heeft al zoo'n kommervol bestaan in barren wintertijd. Als het ondiepe water dichtgevroren is en al het geschubde volkje in de rivier de diepte heeft opgezocht, sterft het in grooten getale van kou en van honger. En als het zich vertoont in de nabijheid van de vischvijvers der Heidemaatschappij, dan komt de mensch, wien, als zijn eigenbelang ook maar eenigszins in het gedrang komt, somtijds niets heilig is en schiet het neer of verbrijzelt zijn teere pootjes of zijn fijne lijfje in een gemeene verraderlijke klem. „Schadelijk gedierte”, durft hij dan zeggen. Mij geeft dat een gevoel, alsof die mensch zoo een stuk van den hemel, zich welvend boven zijn leven, vergruizelt.

Als ijsvogeltje „schadelijk gedierte” is en om het vangen van enkele vischjes ten doode mag worden gewijd, vraag ik mij af, waarbij de mensch zelf dan wel moet worden ingedeeld.

Terwijl mijn kleine vriendje maar al aan het visschen was, trok een ander tooneel mijn aandacht, minder mooi. Uit een bietenveld, aan de overzijde, kwam een konijn gevlogen, het jaagpad langs, met langgerekte leden, zoo snel als hij kon. Op eenigen afstand gevolgd door een hermelijn. Dien krijg je niet, jongen, dacht ik, ziende dat de afstand grooter werd. Over de wei werd de jacht voortgezet, de felle jacht op leven en dood. Gaat het toch ten doode? Ik zag den afstand kleiner worden, al kleiner. Raakte het vervolgte dier aan 't eind van zijn kracht? Werd het door angst verlamd? De felle vervolger liep al meer in. Een hartroerend geschrei vervulde opeens de lucht, als het geschrei van een kind in angst, dan zachter en zachter wordend en wegstervend. Met mijn

kijker haalde ik het droeve tooneel naderbij; in den nek van het slachtoffer heeft hermelijn zich vastgeklemd. Was het honger, die het dreef tot dooden of enkel lust tot moorden? Hij liet het gedooide dier liggen, keerde naar het bietenveld terug en binnen een kwartier deed hetzelfde tooneel zich voor aan mijn ontstelden blik. Ik dacht aan het woord van de Genestet: „natuur, wat deert haar uw vreugde, uw leed, zij is zielloos lieflijk en zielloos wreed”. Mijn stemming was bedorven en ik ging heen, om een herhaling van dat tooneel niet weer te zien.

Een visscher, die niet ver vandaar aan het hengelen was geweest, zonder succes, ging de weide over en borg de konijnen in zijn leege net. Ellendig de moordlust van het hermelijn, dacht ik. „Zulke maar meer”, dacht hij misschien, toen hij, de vrucht van zijn merkwaardige vischvangst aan zijn stuur gehangen, naar huis peddelde en ze bracht aan moeder de vrouw.

Toen ging ik een wandeling door de bosschen maken en genoot weer van hun stille pracht en het heerlijk gezang en vroolijk spel van al het gevederde volk.

Maar wat mijn aandacht trok, was dat ik nu en zoo dikwijls reeds eerder, maar heel spaarzaam den eekhoorn zag, den vroolijken, oolijken schelm. „Ik zie bijna nooit meer een eekhoortje”, zei ik met een spijtigen klank in mijn stem aan den boschwachter, dien ik ontmoette.

„Moet ook niet”, hernam deze. „Ongeschikt tot eenig goed en geneigd tot alle kwaad. Hij vreet de koppen uit de jonge sparren, hij slobbert de fazanteneieren leeg, jonge fazantjes worden prijsverklaard. En niet alleen, tot alle kwaad geneigd, maar, wat nog erger is, ook tot alle kwaad in staat door zijn zeldzame vlugheid en lenigheid zonder weerga. Geen vogelnest is voor hem veilig, aan zijn misdaden komt nooit een eind”.

Maar wat zijn bosschen zonder den kleinen dartelen guit?

„Alles goed en wel”, was des boschwachters laatste woord, „maar als ik gelegenheid heb, dan gaat hij er aan”.

Voor dien lustigen, bliksemsnellen vagebond zie ik in Keppel's dreven de toekomst zeer donker in. En ik dacht met weemoed aan het bekende versje van Hoffmann von Fallersleben:

„Lustig und munter
Kopfüber, kopfunter
Mit Manier!
Immerfort
Von Ort zu Ort
Jetzo hier, jetzo dort! Hopp!

Ohne Ruh', ohne Rast
Vom Zweig auf den Ast.
Vom Ast auf dem Wipfel, hoch in die Luft
In Blättergesäusel und Blütenduft
Immerzu
Ohne Rast, ohne Ruh'!

Door den tuin van mijn buurman, loopend tot aan den rand van het bosch, ging ik huis-toe. „Ziet U wel eens een eekhoortje?” vroeg ik. „Als ik er een zie?” was het antwoord, „schiet ik hem neer. Ongeschikt tot eenig goed en tot alle kwaad geneigd”. „Moet U niet doen”, zei ik. „Niet doen?” was het antwoord en dan gaat hij tot den aanval over: „Toen die eekhoorn den vorigen herfst de eieren uit uw kippenhok stal en de schaarsche vruchten van uw noteboom, toen sprak U anders. Toen schold U hem hartgrondig uit”. Dat is waar, maar ik heb hem toen niet geschoten en als jongens zeiden wij: „Schelden doet niet zeer. Ik heb hem toen geen haar op zijn roode pelsje gekrenkt”. „Nee, omdat U geen geweer bezit, alleen een oude sabel om de heggen te scheren en daarmee kon je hem toch niet raken, maar als ik hem toen geschoten had, dien noten- en eierendief, zoudt ge dat erg gevonden hebben?”

En toen de rechte stemming er eenmaal was, ging het voort: „En dan is er nog een ondie, dat er aan gelooven moet, als hij zich weer vertoont. Een leelijke driekleur kat”. Drie-kleur? Rood, wit en blauw? „Nee, wit, zwart, geel.” Wat heeft dat arme stomme dier gedaan?

„Ziet ge daar dien zwarten lijster mistroostig en verlaten onder die heesters dwalen?” „Ja”, zei ik, „dat is Merula. De Stoppelaar noemt hem: Turdus Merula, Jonkheer Turdus Merula, ridder in de orde van den Oranjesnavel.” „Ziet ge niet”, vroeg hij, „dat zijn pak, eerst glanzend zwart, dof als een rouwkleed is geworden? Daar, in 't rhododendronboschje, daar had zijn wijfje juist het jonge leven gewekt en de gluiper greep haar, terwijl zij de kleintjes koesterde en voor niets anders aandacht had. Alles weg. Dáár, in dat hoekje van mijn tuin, waar groeien mag wat er groeien wil en bloeien wat bloeien kan, tot ergernis van mijn tuinman, die zegt, dat hij er zich voor schaamt, voor die wildernis, dat men hem er op aanziet, in dat hoekje, dat een veilige broedplaats voor nachtegaal en fitis en tijtfaf wezen moet, heeft de gemeene sluiper juist het nachtegalennest vernield. Ginds in de meidoornheg, waar het grasmuschje zijn nest had gebouwd en waar het zoo heerlijk uit opstijgen kon, zijn vreugde uitjubelend en dan gauw weer terug, heeft het leelijke monster dat familieleven verstoord.

Dat alles weet ik en wat heeft hij nog meer op zijn geweten, waarvan ik geen kennis draag!

De maat is vol, de gerechtigheid moet haar loop hebben”. Toen ben ik aan het pleiten gegaan. Kijkeens, dat alles mag waar zijn, treurig maar waar, er is één die zooveel van poesje houdt. Ik weet wie het is, een die niet zooveel bezit om te koesteren en lief te hebben. Poes is haar „hartedief, haar zoetelief, hij is het lieve poesje van de vrouw”. Die klanken waren mij bijgebleven na het laatste bezoek. U zoudt een medemensch zoo veel verdriet doen als poesje viel en — poes komt niet weerom. „Raakt mijn koude kleeren niet”, was het antwoord. „Dat is niet erg, als het uw hart maar raakt. En dat hart is niet zoo ongevoelig. En mij daarop beroepend, ging ik door: „Als het dier, dat U steeds als uw schaduw volgt en waarvan U zooveel houdt, eens geveld werd door een ander, die daarover denkt, als U over poes! Hoop mijn pleidooi te winnen, had ik intuschen niet. De krachttermen, als verwacht kunnen worden van de lippen van een oud-Indischen vechtjas, waren niet van de lucht. Ik vreesde dat poesje's lot toch beslist was en dat de gerechtigheid haar loop hebben zou.

Toen heb ik gedaan wat een advocaat voor de rechtbank te doen pleegt. Als er geen kans is den cliënt vrij-uit te laten gaan, dan bepleit hij clementie. „Ik zal U een voorstel doen”, zei ik: „U laadt een patroon met kleine erwten. Geen blauwe boonen, als waarmee U eens gewoon waart om te gaan, maar groene erwten. Gij geeft poes de volle laag, dan sterft zij niet, maar zij komt nooit weerom. Nu, voor een enkel keertje zou dan op deze wijze genade gelden voor recht.

Een paar dagen later stond buurman in de deuropening van zijn huis uit te zien en wenkte mij. „Ik had zoo'n gevoel”, zei hij, „dat U passeeren zoudt”. Ge hadt het moeten zien. Het was een kostelijk gezicht. Ik gaf het mormel de volle laag, naar uw recept. Hij sprong zeker meer dan een meter hoog en zong, zong mooier nog dan bij de felste Maartsche buien. En loopen — als een haas zoo snel”.

„Ik ga naar haar welstand informeeren”, zei ik, „dat wil zeggen eerst, beleefdheidshalve, naar die van de Juffrouw en dan van haar”. Poes lag in haar zachte bedje aan vrouwtje's voet. Zij was jankend, in een doodschrik, thuisgekomen. Wat of het arme dier toch overkomen is! Maar zooeven dronk hij zijn melk weer, lief poesje, mijn zoetelief, het poesje van de vrouw”.

In buurman's tuin, waar opeens die donderbus knalde en die vreeselijke kietelende dingen afketsten op zijn veelkleurige huid, komt poesje, een slimme rakker, nimmer meer.

Profiteerend van de doofheid van de Juffrouw, zei ik zachtjes, toen ik hem even over zijn pelsje streek: „zou jij den redder van je leven niet eens een kopje komen geven?”

Ondankbaar ronkte het mormel maar voort.

Keppel.

M. J. F. SCHÖNFELD.